

LEVELEK

Ne lássunk mindenben hibát!

Válasz a „Magyarország“ 1926. évi június 23-iki aggteleki-cikkére

Kaptuk a következő levelet:

Tisztelt Szerkesztő Ur! A „Magyarország“-ban megjelent *Léval* Jenő tollából egy cikk az aggteleki cseppkőbarlang szomorú állapotáról: „Ime így forog nálunk az idegen... Angol turistákkal az aggteleki barlangban“ e cikkhez szükséges, hogy néhány reflexiót fűzzek.

Hazánk egyedüli megmaradt természeti kincsévé tényleg mostohagyermek volt mindig. Amíg miénk volt Nagymagyarország, számtalan természeti kincsével, édes-keveset törődünk az aggteleki cseppkőbarlang földalatti csodavilágával — ez igaz. Most azonban, amikor számunkra csak ez az egy maradt meg, a szerencsétlen viszonyok meggátolták, hogy teljes bőkezűséggel láthassunk hozzá a felkarolásához. Igaza van a cikkírónak, hogy nehéz a barlangot megközelíteni s a turisták kényelméről sem gondoskodnak nagyobb, de nem felejthető el, hogy mit szenvedett a barlang a forradalmi időkben, amikor is teljesen kifosztották a szerény menedékházakat, sőt a jósva-főit valósággal rombadöntötték.

Ne ítéljük tehát meggondolatlanul s különösen ne törjünk pálcát magunk felett. Értjük meg, hogy Trianon bénít meg bennünket. Mert most, amikor fölötte érdekünkben állana a gyönyörű természeti kincsünket ismertté tenni, nélkülözzük az anyagiakat. A Magyarországi Kárpát Egyesület s annak gömöri osztálya megtesz minden lehetőt, hogy kiragadja a magyar társadalmat letargikus közönyéből. 1922 óta erős propagandát fejt ki a barlang érdekében s igazán nagy örömünkre szolgál annak leszögezése, hogy 1925 óta már a kormány is komolyan érdeklődik e csodavilág iránt s helyrehozni igyekszik a múlt mulasztásait. *Klebelsberg* Kunó gróf kultuszminiszter és *Walko* Lajos kereskedelmi miniszter a mai szegény viszonyok között jelentős segélyekkel támogatják a barlangot. Csak az ő megértésüknek köszönhető, hogy ma már sokkal tovább vagyunk, mint ezelőtt két évvel, amikor még a jósva-fői lejárati életveszélyes volt s a barlang belsejének utjai teljesen főnkrement állapotban voltak. Ma már az aggteleki menedékházban szerény viszonyok között bár, de megszállhat a turista, élvezhető ételt is kap s magnézium-fény mellett a barlang csodáiban „életveszély nélkül“ gyönyörködhetik is. Hangsúlyoznom kell azonban a turista szót. Nagyvárosi kényelemről tényleg itt szó sem lehet. Sőt nem is szabad a természetet teljesen kivetkőztetnünk a természetes jellegéből. Tanulhatnánk e téren az amerikaiaktól, akik a *Yellowstone Park*-ot ősi eredetiségében tartják meg még ma is, amelynek néma csendjébe nem hatolhatott be a vasút, ahol még ma is postakocsi közlekedik, holott legkevésbé sem a pénz hiányán mulik mindez.

Mi szegény nemzet szegény fiait nagy terveket nem szöhetünk. Ugy vélem azonban, senki sem akad az országban, aki szemrehányással illethetné a turistatársadalom intéző köreit, mert ez a szerény társadalmi osztály minden tőle telhetőt elkövet. *Soldos* Béla dr. főispán lelkes közbenjárása folytán — akinek különben is sokat köszön a barlang — augusztus elsejétől kezdve már autbuszjárat közlekedik Putnok és Aggtelek között a most elkészült új uton s a MÁV új vonatjárata lehetővé teszi, hogy a pesti turista még ugyanaznap vissza is érkezhessen Pestre. Természetesen *turistaigények* kielégítéséről van itt szó és reméljük, hogy a fejlett turistaérzékű angol vendégeink is méltányolni fogják szerencsétlen hazánk fáradozásait.

Ma, amikor elvesztettük a Magas Tátra sziklabérceit, Erdély természeti ritkaságait s a kéklő Adriát, járuljon a *társadalom* is hozzá, hogy az a csodálatos mesevilág, amely az aggteleki cseppkőbarlangban tárul elénk, még csodálatosabb legyen. Elevenedjenek meg még jobban gyermekkori emlékeink, ahol a gazdag, napsugaras Kelet mindmegannyi csodáját, az ezeregyéjszaka rejtelmét még jobban átélhetjük s ahol azután a görög fantázia röpke szárnyán a mitológia kedves világába juthatunk s ahol a cseppkövek csodálatos utánzó alakulataiban szemtanúi lehetünk hazánk dicső történelmének, ezeréves múltjának, melyből biztatást merithetünk e sivár jelenben a jövőre. Tegyük szent fogadalmat az „Aradi tizenhárom“ előtt, hogy Szent István birodalma helyreállítására mindent el fogunk követni, amely minden magyarnak felekezeti és nyelvi különbség nélkül egyaránt legszentebb kötelessége.

Haltenberger Mihály dr.,

egyetemi tanár,

a Magyarországi Kárpát Egyesület